

Przyczynianie się do zaspokajania potrzeb rodziny.

Roszczenie o przyczynianie się do zaspokojenia potrzeb rodziny wynika z art. 27 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego. Zgodnie z tym przepisem: *„Oboje małżonkowie obowiązani są, każdy według swych sił oraz swych możliwości zarobkowych i majątkowych, przyczyniać się do zaspokajania potrzeb rodziny, którą przez swój związek założyli. Zadośćuczynienie temu obowiązkowi może polegać także, w całości lub w części, na osobistych staraniach o wychowanie dzieci i na pracy we wspólnym gospodarstwie domowym”*.

Obowiązek z art. 27 k.r.o. wiąże się tylko z małżeństwem. Zatem pozostawanie nawet w wieloletnim konkubinacie nie powoduje powstania tego obowiązku. Za rodzinę na gruncie art. 27 krio uznaje się w szczególności małżonków i dzieci, w tym dzieci przysposobione. Sam fakt, że małżeństwo jest bezdzietne nie niweluje obowiązku z art. 27 ustawy. Zgodnie bowiem z uchwałą Sądu Najwyższego z dnia 16.12.1987 r., III CZP 91/86: *„Małżonek może dochodzić zaspokajania potrzeb na zasadzie art. 27 k.r.o. zarówno wtedy, gdy rodzinę tworzą małżonkowie i dzieci będące na ich utrzymaniu, jak i wtedy, gdy w rodzinie dzieci takich nie ma”*.

Obowiązek ustaje w razie separacji i rozwodu orzeczonego przez sąd. Separacja faktyczna, czyli stan, w którym małżonkowie po prostu nie mieszkają razem nie wpływa w żaden sposób na istnienie tego obowiązku.

Świadczenie z art. 27 k.r.o. służy zaspokojeniu potrzeb wszystkich członków rodziny. Na potrzeby te składają się potrzeby wspólne takie jak koszty mieszkania, opłaty eksploatacyjne itd. oraz potrzeby indywidualne, zaspokajające osobiste potrzeby poszczególnych członków rodziny np. żywność, koszty leczenia czy edukacji. W przepisach nie ma wskazanych wprost kryteriów od których zależy wysokość świadczenia. Zakres obowiązku wyznaczają zatem możliwości małżonka wynikające z jego stanu fizycznego i psychicznego oraz możliwości zarobkowe i majątkowe każdego z nich. W uchwale z 13.10.1976 r., sygn. akt III CZP 49/76, Sąd Najwyższy uznał, że małżonkowi przysługuje „roszczenie do współmałżonka na podstawie art. 27 k.r.o. o zaspokojenie swych potrzeb w zakresie odpowiadającym zasadzie równej stopy życiowej małżonków”. Należy pamiętać, że realizacja obowiązku z art. 27 może polegać na osobistych staraniach o wychowanie dzieci, czy pracy we wspólnym gospodarstwie domowym. Okoliczności te sąd będzie brał pod uwagę w prowadzonym na skutek wytoczenia powództwa procesie sądowym.

Postępowanie o zaspokajanie potrzeb rodziny przez drugiego małżonka można wszcząć składając pozew o zobowiązanie do zaspokajania potrzeb rodziny. Pozew taki wedle wyboru kieruje się albo do Sądu Rejonowego właściwego dla miejsca zamieszkania osoby uprawnionej, czyli miejsca zamieszkania małżonka, albo do Sądu Rejonowego właściwego dla miejsca zamieszkania pozwanego.

Pozew o zaspokajanie potrzeb rodziny jest wolny od opłat sądowych z uwagi na brzmienie art. 96 ust. 1 pkt 2 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, zgodnie z którym nie ma obowiązku uiszczania kosztów sądowych strona dochodząca roszczeń alimentacyjnych.

Jeśli po wniesieniu sprawy o zaspokajanie potrzeb rodziny, zdecydujesz się złożyć pozew o rozwód lub separację, zgodnie z art. 445 § 1 k.p.c. pozew z art. 27 krio sąd przekaże sądowi, w którym toczy się sprawa o rozwód lub o separację, w celu rozstrzygnięcia według przepisów o postępowaniu zabezpieczającym.